

ANMELDELSE TRIVSEL 5. apr. 2019 | kl. 07:21

En helt almindelig mønsterbryder

•••

Af: Gitte Brun

Det gode budskab er, at børn af udsatte forældre i betydeligt ringere grad, end vi forestiller os, arver forældres fattigdom og sociale problemer. Bortset fra det er der masser af hårrejsende statistik om fattige og udsatte børns vilkår i "Ulighed, fattigdom og sociale problemer".

Fakta

Titel

Ulighed, fattigdom og sociale problemer

Forfatter

Morten Erjnæs

Pris

225,50

Sider

92

Serie

Det ved vi om

Forlag

Dafolo

Jeg husker tydeligt et forældremøde på vores udmærkede lokale folkeskole, det var vist i 1. klasse, og de velmenende lærere opfordrede os forældre til at danne legegrupper – for børnene, forstås. Det blev foreslået, at man tog børnene med hjem tidligt en eftermiddag – og at gruppen blev og spiste aftensmad. Tillige blev det tilføjet, at det da også var en god ide lige at invitere forældrene ind til et glas vin eller en kop kaffe, når de hentede deres børn. Jeg tror, flere af os sad med sved på panden ved tanken om det scenarie på en flad tirsdag – men det, der står allerstærkest i min erindring, er, at en modig mor tog ordet og fortalte, at rådighedsbeløbet hjemme hos dem var lige så småt som boligen, og at der ganske enkelt hverken var råd eller plads til den slags komsammen. Det gav et øjeblikstilhed og eftertanke både i den pæne middelklasseforældregruppe og blandt lærerne og er bare et eksempel på, hvordan fattigdom og ulighed trækker tråde langt ind i børnenes skoleliv.

Morten Ejrnæs' bog er en del af Dafolos serie "Det ved vi om", der har det sympatiske formål at belyse skolens udfordringer med valide forskningsresultater og et praksisrettet sigte. I denne udgave er det ulighed, fattigdom og sociale problemer, der står for skud, og selv om vi har hørt om disse emner et utal af gange, er det stadig et område, der er meget mytebehæftet og præget af enkeltfaktorforklaringer.

Det kræver matematik i hvert fald på udskolingsniveau at være med, når Ejrnæs gennemgår statistikkerne, men konklusionerne er lette at læse, lette at forstå – og svære at acceptere. Bogens første del er præget af Ejrnæs' teoretiske og forskningsmæssige tilgang, og der redegøres grundigt for, hvad teori og evidens kan bidrage med, når vi taler om at finde udtryk og årsagsforklaringer på, hvorfor børn ikke trives eller lærer noget i skolen. Teori efterlader dog, ifølge Ejrnæs, også nogle "videnshuller", som det er de professionelles opgave at forsøge at fylde ud med viden om det helt konkrete barn og den helt konkrete familie, så der kan anlægges et nuanceret helhedssyn på det enkelte barn og dets omstændigheder.

En pointe, vi som praktikere må hæfte os ved, er prekariseringen, hvor kortere ansættelseskontrakter betyder, at familier i højere grad end tidligere kan gå fra at være velstillede til fattige – eller omvendt.

Tabellen om "afsavnsindikatorer" er ganske hjerteskrærende og må ifølge Ejrnæs få nogle praktiske konsekvenser for, hvordan man som pædagog eller lærer formindsker risikoen for, at en elev stigmatiseres på grund af fattigdom: 41,6 procent af de fattigste voksne har således ikke været til tandlæge på grund af økonomi, mens 27 procent har gået i tøj, der var slidt op. De forældre møder antagelig ikke altid glade op til forældremøder og sociale arrangementer. En tredjedel af de fattigste familier har ikke holdt en uges ferie væk fra hjemmet – hvilket sikkert ikke gør opgaven "Fortæl om din sommerferie" videre attraktiv. Og så videre. Og så videre.

Ejrnæs' udgivelse fortæller en stump af en nutidshistorie, vi må og skal bekymre os om. Som praktiker kan man godt læse hurtigt over de første kapitler, men til gengæld bruge tid på at fordybe sig i de praktiske implikationer, som statistikkerne om risikofaktorer og afsavnsindikatorer må have – i hvert fald hvis man ser det som et mål at skabe lige chancer for alle børn uanset baggrund.